EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

ODBOR ZA SVOBOŠČINE IN PRAVICE DRŽAVLJANOV, PRAVOSODJE IN NOTRANJE ZADEVE

Bruselj, 10. julij 2004
LIBE/6/22575
Rev4

VPRAŠALNIK ZA PREDSTAVITEV PREDLAGANEGA ZA KOMISARJA NA PODROČJU POLITIKE, POVEZANE Z OBMOČJEM SVOBODE, VARNOSTI IN PRAVICE

***(Op.: Načeloma** se razume, da se predlagani za komisarja strinja z informacijami, ki jih je Evropska komisija že posredovala Evropskemu svetu junija na vrhu Tampere II (KOM(2004)401 –SEC(2004)680 in SEC(2004)693). Vsekakor bi moral EP obvestiti o točkah, ki jih ne namerava podpirati oziroma jih namerava spremeniti, in predstaviti razloge, ki ga vodijo k temu.*

Potem ko se je 1. maja končala prva faza uresničitve območja svobode, varnosti in pravice, se zastavlja vprašanje ponovne vzpostavitve medsebojne usklajenosti in ravnovesja - predvidevajo zaključki Evropskega sveta v Tampereju oktobra 1999 - med različnimi pogoji za svobodo, varnost in pravico. Odslej se lahko to uresniči predvsem v luči sporazuma o osnutku ustave, ki je odpravil vse dvoumnosti političnega cilja in ki bo okrepil in poenostavil institucionalni okvir, na temelju katerega je mogoče zgraditi območje svobode, varnosti in pravice - ob delovanju na način, ki (a) bolj spoštuje načelo demokratičnosti, (b) bolj spoštuje temeljne pravice in (c) je bolj učinkovit.

Večje spoštovanje načela demokratičnosti: obžalovanja je vredna ugotovitev, da se na tem področju, ki bolj kot druga zadeva interese in temeljne pravice državljanov kot tudi politiko, na katero so posamezne države občutljive, odločitve sprejemajo po postopkih, ki ne spoštujejo popolnoma načela demokratičnosti ([1]), iz katerega Unija po lastnih izjavah črpa svoje ideje (čl. 6(1) PEU, čl. I.45 ustave). Načeloma bo zahvaljujoč ustavi čez dve leti zakonodajni postopek

[1] Soodločanje s Parlamentom je vedno izjemen postopek; pri posvetovanjih, če so predvidena, ni izčrpnih informacij in jih večinoma določajo brezpogojni časovni roki; v primeru zavrnitve ni nobenih posledic za Svet; s Parlamentom ni posvetovanja o mednarodnih sporazumih in se ga ne obvešča o sprejemanju "skupnih stališč" na mednarodni ravni.

postal običajen postopek, vendar je jasno, da je treba že zdaj sprejeti ukrepe na osnovi veljavnih Pogodb ter danih in večkrat ponovljenih političnih zavez.

Ali se v tem pogledu predlagani za komisarja sporazumno z drugimi člani Komisije zavezuje, da bo izrabil vse možnosti, ki jih že nudijo veljavne Pogodbe, za krepitev načela demokratične zastopanosti institucij Unije, še zlasti:

1. da prepriča Svet, naj najkasneje do 5. novembra 2004 sprejme sklep, ki bi ga moral sprejeti že 1. maja tega leta, o prehodu na postopek soodločanja pri ukrepih, ki jih predvideva naslov IV PES, zlasti na področju priseljevanja (čl. 67 PES in Izjava 5, priložena Pogodbi iz Nice)?

2. da se Evropskemu parlamentu prizna dejanska pravica do pospešitve zakonodajne pobude, zlasti ko ta spada na področje, na katerem se dela po postopku soodločanja (čl. III.234 ustave, ki nadomešča člen 192 PES)?

3. da se upošteva zavrnitev s strani Evropskega parlamenta tako navadnih zakonodajnih predlogov kot tudi predlogov Komisije, sprejetih po postopku "komitologije", ki takoj spremenijo Sklep Sveta 468/99 (kot določa čl. I.35(2) osnutka ustave)?

4. da se Svetu predlaga vsaj sistematično posvetovanje z Evropskim parlamentom pri sklepanju vseh mednarodnih sporazumov oziroma sprejemanju "skupnih stališč" v zvezi s tretjim stebrom, glede na to, da nad temi besedili ni parlamentarnega nadzora niti na nacionalni ravni?

5. da se spremeni Uredba 1049/01: a) z namenom zagotovitve preglednosti zakonodajnih razprav v Svetu (kot predvideva osnutek ustave v čl. I.23(5), I.45(3), I.49(2) in II.42) in b) z namenom zagotovitve dostopa in/ali nadzora s strani Parlamenta nad zaupnimi informacijami (ki se nanašajo na območje svobode, varnosti in pravice), s katerimi razpolagajo institucije (tako kot je to urejeno na nacionalni ravni med nacionalnimi parlamenti in vladami)?

6. da je zadevni parlamentarni odbor izčrpno obveščen in sistematično sprejema stališča o zakonodajnih pobudah držav članic oziroma o uresničitvi ukrepov, ki jih sprejme EU?

7. da se Evropskemu in nacionalnim parlamentom med letno razpravo o območju svobode, varnosti in pravice posreduje podrobnejše informacije o problemih, ki nastajajo pri vzpostavljanju območja, pri čemer naj se podrobno predstavi stališča in dvome na nacionalni ravni ter možne rešitve problemov?

Večje spoštovanje temeljnih pravic: zlasti ko Unija sprejema ukrepe, ki prispevajo k vzpostavitvi evropske javne ureditve v okviru, katere je vsak posameznik in evropski državljan ne glede na pravosodno tradicijo posameznih držav enak pred zakonom in upravičen do določene stopnje zaščite kjerkoli na ozemlju Unije.

Varovanje temeljnih pravic je bilo do Amsterdamske pogodbe predvsem "zunanja" omejitev politike Unije (spoštovanje pravic so preverjali evropski sodniki), po tej pogodbi - in še bolj s pripravo ustave - pa postane varovanje temeljnih pravic zakonodajalčev prednostni cilj in merilo za preoblikovanje stare zakonodaje v novo.[2]

Katere ukrepe ima predlagani za komisarja namen sprejeti za okrepitev te zahteve, ki lahko sama po sebi zagotovi medsebojno zaupanje med državami članicami in državljani v evropskem integracijskem procesu? Ali se zavezuje zlasti:

8. da bo s pomočjo bodoče evropske agencije za temeljne pravice spodbujal resnično kulturo temeljnih pravic ter dal na razpolago vire in orodja, ki pospešujejo stalno razpravo in izmenjavo informacij med nacionalnimi in evropskimi zakonodajalci, kot tudi med evropskimi sodišči in ustavnimi sodišči držav članic, da bodo izmenjevali najboljše izkušnje in prakse ter določili referenčne predpise na ravni Unije?

9. da bo na osnovi čl. 13 okrepil ukrepe Unije proti diskriminaciji in v korist varstvu manjšin ter da bo uvedel pregleden sistem pomoči državljanom in dialoga z državami članicami, zlasti ko gre za varstvo pravic, ki jih podeljujejo Pogodbe?

10. da bo, po potrebi z določitvijo evropskih kvot, razvil sistem legalnega priseljevanja, ob tem da se zagotovi vključitev priseljencev v družbo, kot je predvideno v novi pravni podlagi v ustavni pogodbi (člen III-168(4))?

11. da bo s pomočjo primernih pobud spodbujal večjo kakovost prava v Evropi, tako civilnega (presegajoč čezmejne primere) kot kazenskega, s tem da se predvidi zlasti minimalne garancije za obtožence? Tako bi se preseglo vsako oklevanje držav članic pri uvajanju evropskega zapornega naloga in drugih ukrepov na področju medsebojnega priznavanja.

12. da bo s ponovnim pregledom strategij sistematičnega in nesorazmernega zbiranja osebnih podatkov posameznikov na vseh področjih pristojnosti EU spodbujal predpise, ki izhajajo iz varstva zasebnosti in osebnih podatkov (kot je zapisal EP v svoji resoluciji z dne 31. marca 2004)?

13. da bo čim prej vložil predlog okvirnega sklepa, ki bo določal norme varstva podatkov za tretji steber in ustanovitev odbora kot organa za to področje na evropski ravni, ki bi ga sestavljali predstavniki nacionalnih organov (ki bi se na ravni Skupnosti sestajali v okviru skupine, predvidene v čl. 29 Direktive 95/46)?

Večja učinkovitost: zdaj je celo v Evropskem svetu jasno, da je skoraj nemogoče sprejemati odločitve oziroma - če so bile odločitve le sprejete - jih uresničevati, kar bolj odgovarja predstavi virtualne kot dejanske Unije.

[2] Spodbujanje preglednosti, enakih možnosti, varstva zasebnosti, pluralizma ter ukrepi proti diskriminaciji in za krepitev državljanskih pravic postajajo samostojni cilji v odnosu do tradicionalnih, kot so spodbujanje notranjega trga, konkurenca na področju medijev, izmenjava podatkov...

Jasno je, da je treba - drugače kot v primeru tradicionalnih politik Skupnosti - na področju varnostne politike okrepiti pristojnosti držav članic, saj mora vsaka država upoštevati tudi zahteve drugih članic. Katere ukrepe ima namen sprejeti predlagani za komisarja:

14. da bi se okrepilo operativno sodelovanje med državami članicami pri vzpostavljanju kazalcev in določanju skupnih norm učinkovitosti, ki jih morajo upoštevati uprave držav članic, da bi se zvišala raven varovanja (na primer državnih meja), tako preventivno kot tudi v zvezi z bojem proti organiziranemu kriminalu in terorizmu?

15. da se kar najhitreje zagotovi pravna podlaga in učinkovito obveščanje / vključenost Evropskega parlamenta, še zlasti pri določanju raziskovalnih projektov na področju varovanja, z dotacijo več milijonov evrov (PASR-2004)?

16. da se razvije načrt evropske varnosti na podlagi načrtov nacionalne varnosti, pri tem pa se njihovo neposredno delovanje omeji tako na ravni institucij kot tudi agencij (Europol, Eurojust in v prihodnosti evropski javni tožilec) na zares nujno delovanje?

17. da se vzpostavijo komunikacijske in informacijske mreže s ciljem večje varnosti (na primer evropski sodni register), pri tem pa se zagotovi, da se sodelovanje med informacijskimi službami razvija tako pod demokratičnim nadzorom EP kot tudi nacionalnih parlamentov in evropskih sodnikov?

18. da se zagotovi, da na vzpostavitev območja svobode, varnosti in pravice ne bi vplivale posebne situacije v nekaterih državah članicah, da bi se schengenski predpisi (od zdaj veljavni v 22 državah članicah) obdržali kot splošno pravilo Unije in da bi se lahko, če bi države preprečevale sprejetje ukrepov za zagotovitev višje stopnje varstva temeljnih pravic, uporabil postopek okrepljenega sodelovanja?

19. da se zagotovi, da proračunska sredstva, namenjena območju svobode, varnosti in pravice (zlasti z vključitvijo posebne rubrike z naslovom "državljanske pravice, svoboda, varnost in pravica" pri pripravi finančnih načrtov za obdobje 2007-2013) omogočijo doseči politične cilje, določene v okviru programa Tampere II, in da se zagotovi učinkovito in pregledno upravljanje virov?